

חברים יקרים,

השבוע מתחיל המהלך העברי ששינה את פני האנושות: (בראשית י"ב, א) **"וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ מֵאֶרֶץ וּמְמֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאךָ!"**

זאת הייתה המצווה הראשונה שאלוהים צווה את אברהם אבינו. לך, הוא אומר לו. לך תמיד. לך כל חייו. לך ואל תעצור. לך ואל תתקע. לך אל האופק אשר אראך.

ומרגע זה ואילך אברהם לא הפסיק ללכת. הוא התעקש להישאר במעמד של גר - של זר - גם במצרים, גם בגרר ואפילו בארץ המובטחת, רק כך יכל להיות כל הזמן בתנועה. כשהעז לחשוב שהנה אולי עכשיו הגיע למנוחה ולנחלה הוא נקרא שוב לצאת - כל פעם מאזור נוחות אחר - להקריב את כל המוכר ולשוב ולהיות גר.

כזאת היא המצווה הראשונה - הדיבר הראשון שאדם שומע - היא מעצבת את כל הווייתו והיא מגלה את התנועה המכוננת של חייו.

נתבונן במצווה הראשונה ששאר גיבורי התורה שמעו. נשים לב לתנועת החיים - לאופן שבו חייהם זורמים - כפועל יוצא של אותה מצווה ראשונה:

המצווה הראשונה שניתנה לאדם הראשון הייתה (בראשית, א', כ"ח) **"וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים: פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת הָאָרֶץ וּכְבֹּשׁוּ וּרְדוּ. בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל חַיַּיָּה הַרְמֵשֶׁת עַל הָאָרֶץ."**

המצווה הראשונה שניתנה לקין, רגע לפני שהוא הרג את אחיו, הייתה (בראשית ד, ז) **"הֲלוֹא אִם תִּיטִיב שְׂאֵת, וְאִם לֹא תִיטִיב לִפְתַּח חֹטְאֵת רֵבֶץ וְאֵלֶיךָ תִּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשַׁל בּוֹ."**

המצווה הראשונה לנח הייתה (בראשית ו', י"ג-י"ד) **"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קָץ כָּל-בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִי מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מִשְׁחִיתֶם אֶת הָאָרֶץ. עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי גִפְרִית וְעָשִׂה אֶת הַתֵּבָה, וּכְפַרְתָּ אֹתָהּ מִבַּיִת וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר."**

המצווה הראשונה ליצחק הייתה, (בראשית כ"ו, ב-ג) **"וַיִּרְא אֱלֹהֵי ה' וַיֹּאמֶר, אֵל תִּרְדּוּ מִצְרַיִם שָׁכֵן בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אֲמַר אֵלַיךָ. גֹּר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וְאֵהִי עִמָּךְ וְאַבְרָכְךָ..."**

המצווה הראשונה ליעקב הייתה (בראשית כ"ח, י"ב-י"ד) **"וַיַּחְלֵם וְהִנֵּה סֹלֶם מַצֵּב אֶרְצָה וְרֹאשׁוֹ מֵגִיעַ הַשָּׁמַיְמָה... וַיֹּאמֶר, אֲנִי ה' אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאַלֵּהֵי יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲתָה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לְךָ אֶתְנַנֶּה וְלִזְרַעְךָ. וְהָיָה זֶרַעְךָ כְּעֵפֶר הָאָרֶץ וּפְרָצְתָ יָמָה וְקִדְמָה וְצַפְנָה וְנִגְבָּה וְנִבְרָכּוּ בְּךָ כָּל-מִשְׁפַּחַת הָאֲדָמָה וּבְזַרְעֶךָ."**

המצווה הראשונה למשה הייתה (שמות ג, ה'): **"שֵׁל נַעֲלִיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ, כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲתָה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמָּת קֹדֶשׁ הוּא!"**

המצווה הראשונה שמצטווה אהרון (אם כי זה נאמר למשה, ולא לאהרון), (שמות ד, י"ד-ט"ז) **"הִנֵּה הוּא [אהרון] יָצָא לְקִרְאָתְךָ וְרָאךָ וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ. ... וְדַבֵּר הוּא לְךָ אֶל הָעָם וְהָיָה הוּא יְהִי לְךָ לְפָה וְאַתָּה תִּהְיֶה לוֹ לְאֵלֹהִים."**

המצווה הראשונה לעם ישראל הייתה (שמות כ, ב) "**אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים לֹא יְהִי לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי.**"

המצווה הראשונה מסמנת את נקודת חיבור הנסתר בין העולם הגשמי שלו לרוחני. ובנקודה הזו נשמע הקול הגבוה ביותר שהוא מסוגל לשמוע - קולו המנחה של בוראו. הקול הזה איננו מופע חד פעמי, הוא לא נשמע פעם אחת וזהו. בדרך כלל הוא מתגלה לראשונה אי שם בילדות או בנערות, אבל הוא ממשיך להדהד בעולמו של האדם כל ימי חייו. נדיר שהקול הזה משתנה!

פעמים רבות האדם יבין את הקול המלווה אותו ומצווה אותו רק בדיעבד - כשהוא יביט אחורה ויפענח את מסע חייו.

הפרשה מתחילה בציווי לך לך ומסתיימת במצוות ברית המילה. מבחינה מטפורית, הערלה היא המחיצה שבין הגשמי לרוחני. הערלה היא המקום שלא רוצה לשמוע את הקול הגבוה. היא תעדיף את הכוחות והקולות האחרים שרוחשים בנו, ואשר מבקשים לעצור אותנו ולתקוע את מסענו - הם יבקשו מאיתנו להשחית ולבזבז את אנרגיית החיים שלנו על זוטות, ולמנוע מאיתנו את תנועת החיים הגדולה המבקשת להתרחש דרכינו ובאמצעותנו.

חז"ל מספרים לנו שאברהם נקרא "עברי", כי כל העולם נמצא מעבר אחד והוא - וכל מי שהולך לאורו - מעברו השני. בעוד כל העולם הולך בתלם המוכר, הוא פורץ דרך חדשה. בעוד כל העולם כלוא במוכר, בידוע, בבטוח, הוא העז להסיר את הערלה מעל עיניו, מעל אוזניו ומעל לבבו, ואפשר לברכת החסד והשפע האלוהי לפרוץ לעולמו.

העבודה שבלב:

את הקול האלוהי האברהמי נוכל לשמוע רק בתוכנו פנימה. לשווא נחפש קול חיצוני שינחה אותנו במסע חייו. לכן, נקשיב לו מתוכנו פנימה.

אם נראה שהקול הפנימי לא נשמע, נדע שהוא קיים, רק שעוד לא הצלחנו להתכיל אליו ולשמוע, או שישנה ערלה החוצצת בינינו לבינו. לכן, נביט בחיינו, נראה את מסע חייו ברטרופקטיבה (במבט לאחור), ונשים לב, מהי התנועה המכוננת את חייו? מהו כיוון הזרימה שבו נעו חייו?

נשים לב, האם צפה מגמה מעניינת החוזרת ונשנית? אם מה שעולה מרגש, משמח ומחייה, סימן שהתנועה היא אותנטית, ומן הסתם, מקורה בצו אלוהי גבוה. אם לא, הרי שהקול הוא רחשי ליבנו היומיומיים. יש כנראה ערלה בלתי נראית המכסה עדיין על עינינו ועל ליבנו והיא חוצצת וחוסמת את הקול ואת החסד שרוצה לבוא.

בקרב אהיה בן 54. כבר אפשר בהחלט להתבונן אחורה. וכשאני מחפש את את התנועה המכוננת את חיי שלי, ומבקש לשמוע בתוכה את צו החיים שמרגש ומחייה אותי, אני מגלה גם את התנועה, ומתוכה מתגלית לי גם המצווה של חיי:

הבט תמיד פנימה.

העמק! יותר עמוק.

אם נראה שהגעתי, דע שזה זמני.

חפש את האלוהי - את האינסופי - שקיים בכל דבר.

תור אחר המהות - אחר הנשמה - שבכל דבר.

חפש את מה שמהווה את הדבר - את מה שמהווה כל דבר בבריאה.

ראה שהוא טוב. אם הוא איננו טוב, עוד לא ראית כלום. המשך לחפש.

חפש את הברכה, כי האלוהי, המהותי, הוא תמיד לברכה.
השתמש בשכלך, אבל שים לב גם לתחושות גופך - הן תספרנה לך אם אתה בדרך הנכונה.

ואתם? מהי תנועת החיים המהותית לכם? מהי המצווה הנגלית והמכוננת את התנועה?

אשמח לשמוע!

ועד שנדע... כבני אברהם, נמשיך ללכת. נמשיך להתפתח. נמשיך להתחדש. נמשיך לדרוש קידמה. נמשיך להסיר את ערלת הלב החוצצת בינינו לבין הקול המצווה. ואז נסיר אותה שכבה אחרי שכבה.

כי גם ערלה - כמו הקול המצווה שהופיע בפעם הראשונה ומאז לא חדל - גם היא איננה מופע חד פעמי. גם אותה יש להסיר פעם אחר פעם.

וכל פעם זה כואב.

שבת שלום,

אלישע

נ.ב. את השיר הזה אתם מכירים?

להיות יהודי

מילים: יורם טהרלב
לחן: משה וילנסקי

**להתחיל מארם נהריים
לעבור בכבשן האש
ולצאת למסע הנצח
עם מים ולחם יבש.
לעקוד את הבן, את הילד,
כמו לגדוע תקווה אחרונה
ולשלוח אליו מאכלת
שנה אחרי שנה.**

ולשמוע מגבוה

את הקול ההולך:

לך לך, לך!

לך לך, לך!

אתה האחר,

אתה היחידי

לך לך!

"לך לך" פירושו להיות יהודי.

לרדת מפה למצרים

ולצאת ממצרים לפה
בלי לדעת אם בירושלים
יבוא המסע אל סופו.
להיות גם נגיד וגם מלך
ושר בחצרות ספרד
אך תמיד להרגיש מאכלת
מונחת עלי צווארך.

ולשמוע מגבוה...

תמיד לחכות שיגיע
הקול שיקרא גם לך
לדעת כי בית אביך
לעד לא יהיה ביתך.
ולנוע מארץ לארץ
אך לשאת כחותם ושבועה
את זכר אותה הארץ
אשר עמודיה שבעה.

ולשמוע מגבוה...